

کورنیو تولیداتو څخه ملاتی، د اقتصادي خپلواکۍ پر لور گام حمایت از تولیدات داخلی، گامی بهسوی استقلال اقتصادی

هفتهنامه دهقان، شماره هشتادوهفتم، شنبه ۱۶ جدی ۱۳۹۸

حاصلات پنبه حدود ۲۱ درصد افزایش یافته است

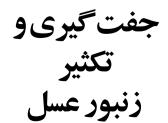
سر څهباندې ۲۰ زره ۱و۵۵۵ جريبه نوي بڼونه جوړشوي دي

نتیجهیخوب پرورشسبزخانهای کیله در دشت قلعه

ن رهقان (هقان)

افزايش توليد عسل، كامها بيشتر شــيرين مىشــوند

واپســین خبــر خــوب، کــه در اغــاز هفتــه در زمینهی توسعهی مالداری خواندیم، این است که «تولید عسل در بادغیس، ۲۰ برابر نسبت به پارسال، افزایش یافته است.»

رييس زراعت ولايت بادغيس با جمعبندى امارها توسط ادارهاش در این ولایت، میگوید: «امســال در بادغیــس هشــت هــزار و ۹۰۰ کیلــو گرام عسل تولید شده است، این در حالی است که پارسال نظر به خشکسالی، مقدار تولید عسل این ولایت ۴۰۵ کیلو گرام بود.» همچنان چندی پیش، گزارشی با همین مضمون نير از ولايت بدخشان مبنى بر افزايش توليد عسل در اين ولايت داشتيم: «تولید عسل در بدخشان به گونهی بیپیشینه افزایش یافت.» در این گزارش، رییس زراعت بدخشان گفته است که امسال تولیدات عسل در ولایت بدخشان به ۲۸۳ تُن رسیده است. در حال حاضر بیش از ۵۹۰ فارم خرد و بزرگ زنبور عسل در بدخشان فعالیت دارند. بر اساس این گزارش، سطح تولید امسال به ۲۸۳ تــن رســیده اســت، در حالــی کــه ســال قبــل میدزان تولید عسل به ۷۷ هدزار و ۱۵۴ کیلو گــرام (۷۷.۱۵۴ تــن) رســیده بــود.

همین گونه پیش تر از آن، خبری داشتیم که «تولید عسل در تخار ۳۰ درصد افزایش یافته

رییس زراعت، ابیاری و مالداری ولایت تخار میگوید که تولید عسل این ولایت امسال به بیـش از ۱۰۰ تـن رسـیده اسـت.

رييس زراعت ولايت تضار مىگوييد: «تعداد صندوقهای زنبور در تخار به نه هرار میرسید، خوشیبختانه امسیال ۳۰ درصید در تولید عسل افزایش داریم، سال گذشته ۷۰ تن عسل تولید کرده بودیم.»

این خبرها، حکایت از موثریت تلاشها برای رشد و توسعهی زنبورداری و افزایش تولید عسل در کشیور دارد. درآمید بیشتیر، تولیید بهتـر و اشــتغالزایی، از مزیتهـای رشــد زنبورداری رونقگرفتن این کاروبار است. همینسان باید گفت، به دلیل این که از گذشته تا کنون از عسل در درمان بسیاری از بیماری ها استفاده شده است، افزایش تولید آن، به لحاظ صحی نیز برای تمام شهروندان فبــر خوبــی اســت و کامهایشـــان را میتواننــد با آن شیرین کنند.

وزارت زراعــت در کنــار اموزشدهــی و مشــورتدهی بــه زنبـورداران، در ســال روان، ۵۰۰ بستهی انکشاف زنبورداری را برای زنبـورداران توزیـع کـرده اسـت. ایـن کار وزارت زراعت، دلیل عمدهای در کنار افزایش گلوگیاه و بارندهگی ها، برای بیش تر شدن تولید عســل در کشــور اســت.

وزارت زراعت برای شیرینشدن کام شهروندان در تلاش است تا سالهای اینده نیز دست زنبورداران را برای رفتن به سوی رشد و توسعهی بیش تر زنبورداری بگیرد و در این راه، سکتور خصوصیی را یاری برساند.

آغاز كمپين ايجاد باغ: ۶۰۰ جریب باغ در سرپل ساخته می شود

وزارت زراعـت، آبیـاری و مالـداری، از طریــق برنامــهی ملــی باغــداری و مالداریاش، کمپین ساخت باغهای جدید میوه را در ولایت سرپل أغاز

در أغاز این کمپین، افزون بر شماری از باغـداران، عبدالقـادر آشـنا والـی سـرپل نيـز حضـور داشـت. والـي سـرپل ايجـاد باغهای جدید و عصری میوه را برای باغـداران یـک گام «نهایـت مثبـت» بــه سـوى خودكفايـى أنـان دانسـت.

همچنان محمدسلیم رنجبر رییس زراعت، آبیاری و مالداری، ولایت سـرپل در ایـن مراسـم گفـت: «قـرار است در دو کمپین بهاری و خزانی، در حدود ۶۰۰ جریب زمین در این ولایت به باغ مثمر بدل شود.»

قــرار اســت در کمپیــن پیــش رو، نهالهایی چون بادام، انار، انگور، زردالو، الو، املوك، كيلاس، شفتالو و چهارمغـز در بـدل فیصـدی سـهم دهقانان، به آنان توزیع شود.

دننگرهاردمېوو کليکسون کې پرسټروسو دزخې پيوندتجرب*ې ک*يږي

د ننگرهار د کرنسي رياست اړونمد د کرنيمزو خدمتونــو امريــت د مېــوو کليکســون کــي د كارپوهانو له خوا له پنځه كلن ځنډ وروسته د سټروسو په اوو نيله بوټو نهه د زخې پيونـد

په دې تجربه کي د سټروسو ځانگړني لکه د عناصرو قلت، گموز معلومول، د مېوې رنگ، د مېوې اوبه «جوس»، خوږوالي، تىروە والىي، سىودىم كاربىو ھايلاريىلە، كىمىياوي

تغییرات، مېوې کېي د تيزابو کچه او داسېي نـور ځانگړنـې څېـړل کيــږي. دغه راز چاپېريالي شرايطو ته په پام سره او د

وزارت مقام له قانوني پړاوونو وروسته په نيله بوټو د زخمې پيونمد د ښمه توافيق وروسمته تمر ټولو ښه ورايټي يې بڼوالو ته ورپېژندل کيېږي او د كرنيـزو خدمتونـو مديريتونـو لـه خـوا بـه بزگرانـو تـه د کـر لپـاره ورکـول کيـږي. بايــد وويــل شــي، چــې د ننگرهــار د مېــوو پـه کليکسـون کـې د سټروسـو ۶۴ ډولونـه «ورايټي» دي، چېې ۵۰ يې کورني او ۱۶

به ۸۰ خانوادهی کوچی در بغلان ماشین دوغ توزیع شد

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری از طریق پروژهی انکشافیاش برای کوچیها یــا «DCA_ClAP /kuchi» یـــ تعداد۸۰ پایه ماشین دستی بدلسازی شیر به دوغ را برای ۸۰ خانواده ی مالدار کوچی در ولسوالی بغلان مرکزی توزیع

در مراســم توزیــع ثمــرگل بنــوزی، عضو آمریت خدمات مالداری که به

نماینده گــی از ریاسـت زراعـت بغــلان حضور داشت، گفت: «هدف از توزیع این ماشینها، خودکفاسازی کوچیها در عرصـه مالـداری و اسـتحصال صحـی و خوش کیفیت لبنیات توسط آنان است.» کوچیهای مستفیدشده از این کمکها، از وزارت زراعت تشکر کردند.

فارباب کې۴۳۶ جريبه نوي بڼونه

د فارياب دكرني رياست وايى ټاكل شوې، چې د ژمني کمپاين په لړ کې به په دې ولايت کې د مېوو ۴۳۶ نوي بڼونه جوړ

ددغـو بڼونـو د جوړولـو لـرۍ د ۳۰ زره او ٠٠٠ مثمرو نيالگيو په وېش سره پيل ∣ شــوي دي. دغـه نيالگـي، چـې د كرنـې، اوبولگولـو

او مالـدارۍ وزارت د بڼوالـۍ او مالـدارۍ ملي پيروژې ليه خيوا چمتو شيوي دي پيه كىي د زردالو، الو، املوك، بادام، انار، چهارمغـز،گیــلاس، مڼـه، نــکک، شــفتالو او انگـور شـامل دي، چـې لـه برخمـن شـويو بڼوالو يوازې د نيالگيو ٠٠ سلنه لگښت اخيســتل شــوي دي.

۵۰۰ جریب باغ جدید در جوز جان ساخته می شود

قـرار اسـت در جریـان کمپیـن خزانـی امسال، ۵۰۰ جریب باغ جدید در ولايت جوزجان ساخته شود. ایـن کمپیـن بـه تازهگـی أغــاز شــده و

قرار است ۴۰ هزار نهال در مساحت ۵۰۰ جریب زمین در مناطق مختلف ولايت جوزجان غرس شود.

۲۰هزار نهال ریشهدار برای جلوگیری از توسعه صحرا در فاریاب اندخوی به کمک باشندگان محل غرس

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت فاریاب، ۲۰هـزار اصلـه نهـال ریشـهدار گـز به منظور جلوگیری از توسعه صحرا و ریگهای روان در ایان ولایات غارس

این نهال ها به مساحت ۲۰ هکتار زمین

در سـاحاتی دارای ریـگ روان در ولسـوالی

با غرس این نهالها، ۵۰ هزار خانواده از مزایای آن مستفید میشوند. غرس نهال های ریشهدار گز، از مهم ترین پروژههای محیطزیستی اداره زراعت

فاریـاب بـه شـمار مـیرود.

کمپاین زمستانی کنترول آفات نباتی در دایکندی شروع شد

کمپاین زمستانی کنترول آفات و امراض نباتی در ولایت دایکندی شروع شد.

قـرار اسـت در جریـان ایـن کمپایـن بیـش از دوهـزار و ۵۰۰ دهقـان تحـت پوشـش قـرار گیرنـد و ۲۶۰هـزار نهـال مختلفالنـوع در مقابـل آفـات و امـراض نباتـی دواپاشـی شـوند. در ایـن کمپایـن از لایـم سـفر بـه منظـور کنتـرول خاکسـترک تـاک، سـیب، شـفتالو، جـرب سـیب و کنههـای نباتـی و دیگـر أمـراض قارجـی و همچنیـن از یوریـا اسـپری اسـتفاده شـود. یوریـا اسـپری خاصیـت واکسـین در نباتـات را دارد و تمـام درخـت بهشـمول سـاقه، شـاخه، بـرگ و تمـام بقایایـی کـه از درخـت بـه زمیـن میریـزد، توسـط یوریـا اسـپری شسـته میشـود و ایـن عمـل بهخاطـر کنتـرول خاکسـترک، اُتشـک انگور، قرغنه نباتات مختلفالنوع، ساجمه خوردگی در میوهجات هسته سنگی و گندیدگی نصواری سیب استفاده می شود.

نتیجهی خوب پرورش سبز خانهای کیله در دشت قلعه:

آیا تخار می تواند بخشی از کیلهی مورد نیاز کشور را تولید کند؟

🗷 شفيقالله نوري

خبر این بود: «پرورش کیله در تخار نتیجـه مثبـت داده اسـت.» همـراه بـا ایـن خبر، عکسهایی هم نشر شد که گویای آغاز فصل جدیدی از باغداری به صورت ســبزخانهای میتوانــد باشــد.

دهقانان ولسوالي دشت قلعهي ولايت تخار از پرورش کیله در این ولسوالی نتیجه مثبت گرفتهاند و از وزارت زراعت، آبیاری و مالداری میخواهند که در ترویج این میوه با آنان

بســمالله یکتــن از دهقانــان ولســوالی دشــت قلعـه ولايـت تخـار اسـت. او مى گويـد: «ولسوالي دشت قلعه اين ولايت از لحاظ زراعتی محیط مناسبی برای پرورش درخت کیله به سیستم سبزخانهای است و اگر وزارت زراعت با ما همکاری کند، تا چند سال دیگے مقدار قابل ملاحظهی کیلهی مورد نیـاز کشـور را از ایـن ولایـت تامیـن میکنیـم.» بســمالله کــه از شــش ســال بــه اینســو در بــاغ شخصیاش درخت کیله پرورش میدهد،

می گوید: «از هـر درخـت کیلـه از ۷۰ تـا ۱۰۰ کیله به دست می آورم و اگر برای درختان کود کیمیایی به اندازهی کافی انداخته شود و درخت قـوی شـود، تـا بیشتـر از ۱۰۰ کیلـه هــم میشـود برداشـت کــرد.»

بسمالله می گوید که یک تعداد از باشنده گان این ولسوالی در داخل حویلیهای شان و یا به شکل سبزخانهای سه تا چهار درخت کیلــه را پــرورش میدهنــد و بــرای مصــارف شخصی شان از آن استفاده می کنند.

بسمالله می گوید شغل اصلی من گل کاری است اما نظر به شوق و علاقهای که داشتم درختان کیله و لیمو را پرورش دادم که فعلا بسیار خوب است و تا حالا حاصلاتش را در بازارهای محلی فروختهام که هر کیله را مبلـغ ۱۰ افغانـی خریدهانـد.

وی میگوید که اگر وزارت زراعت با آنها همکاری کند و امکانات بیشتر را به دسترسشان قرار بدهد، آماده است که ایـن کاروبـار خـود را گسـترش بدهـد. در همیــن حــال ســراجالدین مهربــان رییــس

زراعت، آبیاری و مالداری ولایت تخار می گوید: «ما از هر اقدامی که برای رشد زراعت باشد حمایت مینماییم و ما آماده

هرگونه همکاری با بسمالله و یا دهقانان دیگر هستیم و هر زمانی که دهقانان ما نزد ما مراجعه نمایند، ما به آنها همکاری مىنماييم، اما فعلا چون بخش تحقيقات وزارت زراعت برای ترویج این میوه برای ما سفارش نکرده است، تا حالا کارهای مشخصی برای ترویج این میوه انجام

با این حال نظیر نوابی آمر بخش تحقیقات ميوهجات رياست تحقيقات وزارت زراعت، ابیاری و مالداری میگوید: «در ولسوالی دشت قلعه ولايت تخار به شكل توافقي زمینه رشد درخت کیله وجود ندارد، اما اگر زمینه سازی کنیم و کیله در سبزخانه ها پـرورش یابـد، امـکان برداشـت حاصـل اسـت کـه در ایـن حالـت بـرای دهقانـان اقتصـادی تمـام نمیشـود.»

به اساس تحقیقات وزارت زراعت، ولایتهای کنر، ننگرهار و لغمان از جمله ولایتهاییاند که میشود در آن به شکل توافقــی درختــان کیلــه را پــرورش داد و از آن حاصـل مناسـب بـه دسـت آورد.

هزينه كم وسود زياد: منفعت بندهاى محافظتى براى مردم كنر

🗷 شجاعالحق نوري

چکدمها به هدف جلوگیری از تخریب مــزارع، باغهـا، زمینهـای زراعتـی، منـازل مسـکونی، جنگلهـا، مدیریـت آب و کنتــرول ســيلابها ســاخته مىشــود.

از همین خاطر وزارت زراعت چکدمها را در شـماری از ولایتهـای جنگلـی و کوهسـتانی ساخته است که این کار با استقبال گرم مـردم مواجـه شـده اسـت. كنـر از شـمار ولایتهایی است که با داشتن ۲۰ درصد جنگل کل کشور، در محراق توجه قرار دارد. انعامالله ساپی رییس زراعت، أبیاری و مالــداری کنــر میگویــد کــه ایــن ولایــت، جغرافیایی میلانی و کوهستانی دارد. از همین خاطـر بـرای محافظـت از زمینهـای زراعـت، منازل مسکونی، باغها، جنگلهای طبیعی

چکدمهایی را ساختهاند.

«در وقـت سـيلابها و بـاران مـردم مـا متضـرر میشـوند، هـزاران جریـب زمیـن زراعتی ما تخریب میشود، در سه دهه گذشته دهقانان ما ضرر دیدهاند، منابع

طبیعی ما آسیب دید، جنگلها قطع شدند، پوشـش نباتـی متضـرر شـده، چراگاههـا آسـیب دیده، از همین خاطر بندهای محافظتی را ساختیم تا از چشمهها و کاریزها و أبهای زیر زمین، استفاده بهتر شود.»

در عین حال تابعالله مدیر منابع طبیعی در ریاست زراعت ولایت کنر می گوید: «در کنـر اضافـه از ۳۱۶ هـزار و ۲۵۸ هکتـار جنـگل داریــم، بــرای حفاظــت از ایــن جنگلهــا و زمین های زراعتی، چکدمها را با مصرف کے ساختیم، در حالی کے سود آنھا زیاد

بـه گفتـهی او، در سـالهای ۱۳۹۵ تـا ۱۳۹۶ خورشیدی، ۴۰۰ متر مکعب چکدم ساختند، نتیجه أن عالی بود، به همین خاطر در ۹۷ أن را بــه ۷۰۰ متــر مكعــب انكشــاف دادنــد، در سال جاری اندازهی بندهای محافظتی ساخته شده را به دو هـزار و ۴۲۸ متـر مكعب رساندهاند. این بندهای محافظتی

در ولسـوالی وتهپـور، دانـگام و اسـمار سـاخته شده است. تابعالله می گوید: «یعنی در سال روان، دو هــزار و ۴۲۸ بنــد محافظتــی

مسوولان زراعت کنر در حالی از ساختوساز چکدمها خبر میدهند که مستفیدشدهگان، از پیآمدهای خوب این بندهای محافظتی سـخن م*ی*گوینــد.

مطیعالله یک تن از باشنده گان قریم بیداد ولســوالی دانــگام بــه هفتهنامــهی دهقــان می گوید: «سابق از سرازیر شدن سیلابها و باران ها به زمین ها، سرک، خانه و درختان ما أسيب مىرسيد، با ساخت اين چكدمها، أمدن أب تنظيم شده و حاصلات ــا هـــم افزایــش یافتــه اســت. چــون آب کنتـرول میشـود و بـه زمینهـای مـا آسـیب نمیرسد، مه عضو انجمن جنگلداری و آبیاری میباشیم که در ساخت این چکدمها مصروف کار شدیم.»

محمد سلام مرد دیگری از دهکده «سری منـزی» ولسـوالی دانـگام کنـر اسـت. او در ایـن مـورد می گویـد: «هـر کـه ایـن کار را انجـام داده خداوند خیر نصیبش کند، سابق با مشکل زیادی مواجه بودیم، زمینهای مان را از تـرس ایـن کـه سـیلاب نیایـد، کمتـر کشت می کردیم، ما پنج ماه در ساخت این چکدم مصروف کار شدیم، منطقه ما بارانی است. زمین کیم دارد. حال دو فصل زمینهای مان را کشت می کنیم، در گذشته از تـرس بـاران زيـاد و أمـدن سـيلاب، کشــت نمی کردیــم.»

سر څهباندې ۲۰ زره ۱و۵۵ جرببه نوی بڼونه بخوله کا زره ۱و۵۵ کې د بنوالو د اقتصاد لوړولو منعت د ترویج، د بنوالو د اقتصاد لوړولو انگروو باغونو د محصولاتو د ارزښت لوړ

د کرنبي، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت په هېواد کې د بڼوالۍ د پراختيا په پارگن پروگرامونه پلي کېږي دي، چې ورسيره پيه هېواد کيي د بڼوالۍ چارې پراخې شوي او بڼوالو ته دگټې وټي زمينه برابره شوې ده.

د کرنې وزارت د يادوزارت د بڼوالۍ او مالـدارۍ ملي پروژې «NHLP» لـه لارې پـه روان ۱۳۹۸ يـم کال کـې د دوو پسـرلنۍ او منـي کمپاينونـو پـه لـړکـې د هېـواد پـه ۳۲ ولايتونـو کې د مېوو څه باندې ۲۰ زره او ۹۵۵ جريبه نـوي باغونـه جـوړ کـړي او ترڅنـگ يـي پـر بڼوالو د بڼوالۍ د محصولاتو د راټولولو دوه زره كڅوړې همم وېشلى دي.

د کرنبي وزارت د بڼوالۍ او مالـدارۍ ملـي پروژې «NHLP» د چارواکو پـه خبـره پـه هېواد کي د څه باندې ۲۰ زره او ۹۵۵ جريبه نوي بڼونو د احداث تر څنگ په ټوليزه توگه څـه بانـدې ۱۳ زره او ۰۰۰ جريبه زاړه بڼونـه هم بيا رغول شوي، چې د بڼوالو د عوايدو د زياتوالي لامل شوي دي.

دغـه راز د نــوي او عصــري بڼوالــۍ د دودولــو په پار بڼوالو ته متراکم او نيمه متراکم بڼونه جـوړول، د پسـتي نـوي بڼونـه جـوړول او د پسـتي د نيالگيـو پيونـدول، پـه عصـري سيسـټم د انگورو بڼونو چيله بندي او انگورو بڼوالو ته عصري ممينز خونبي جيوړول نيور هغيه كړنبي دي، چــي روان کال د کرنــي وزارت لــه خــوا د بڼوالو دملاتر په موخه ترسره شوي دي.

د چارواکو په خبره په نوي جوړ شوي بڼونو كيي د شفتالو، الـو، انگـور، بـادام، غـوزان، گیلاس، انار، زردالو، ناک، پسته، منی او نـورو مېـوو بڼونـه شـامل دي. د نـوي جـوړ شويو بڼونو ټول نيالگي پيوندي نيالگي دي او د افغانستان د قوريه لرونکو ټولنو له خوا تصديـق شـوي دي.

د کرني، اوبولگولو او مالـدارۍ وزارت د بڼوالۍ او مالــدارۍ ملـي پــروژه هــر کال پــه دوو پړاونــو پسرلي او مني کې د نيالگيو کېنولو کمپاين په لاره اچوي، چي په ترڅ کي يي زرگونه جريبه نـوي بڼونـه ايجاديـږي. د دې پـروژې د کار له پيل څخه تر دې دمه په هېواد کې لسگونه زره جریبه د مېوو نوي بڼونه جوړې شوي دي او بنوال هم له دغو بنونو سه او باكيفيته حاصلات راټولوي

چارواکي وايي، چې د مېوو نوي بڼونه جوړول په هېواد کې د بڼوالۍ په برخه کې بې ساري برمحت*ت دي.*

د بڼوالۍ او مالىدارۍ ملي پىروژه « NHLP » پر دې سربېره، چې کروندگرو تـه د نـوي بڼونـو جوړولو په پار تصديق شوي نيالگي ورکوي، له هغوي سره د باغونو په نقشه اچولو، د اوبولگولو د سيسټم په جوړولو او د بڼوالۍ د مديريت اړوند ځينو نورو برخو کې هم تخنیکی او فنی مرستی کوي.

د دغو بڼونو جوړول له يوې خوا افغانستان د مېوو په برخه کې ځان بساينې ته نږدې کوي بل لور ته د بڼوالو او بزگرانو په اقتصادي وده كبي هم رغنده رول لوبوي.

په ورته وخت کيي د نيوي بڼونيو جوړوليو او د زړو بڼونو د بيارغولو ترڅنگ د کرني، اوبولگولـو او مالـدارۍ وزارت د انگـورو بڼوالـو د ملاتــر او اقتصــادي ودې پــه پــار انگــورو بڼوالــو لپاره د مميزخونـو جوړولـو پـه برخـه کـې هـم

دغه راز د نوي او عصري بڼوالۍ د دودولو په پار بڼوالو ته متراکم او نيمه متراکم بڼونه جوړول، د پستې نوي بڼونه جوړول او د پستې د نيالگيو پيوندول، په عصري سيسټم د انگورو بڼونو چيله بندي او انگورو بڼوالو ته عصري مميز خونې جوړول نور هغه کړنې دي، چې روان کال د کرنې وزارت له خوا د بڼوالو دملاتړ په موخه ترسره شوي دي.

فعاليت كموي. د کرنې وزارت له خوا په روان ۱۳۹۸ يىم کال کي د هېواد په ۱۸ ولايتونوکي ۳۸۷ مميز

خونې هـر يـوه يـې د «٨» مټريـک ټنـو انگـورو د ساتلو په ظرفيت جوړ شوي دي. ياد مميزخونيي په هېواد کيي د مميزخونو د

صنعت د ترويج، د بڼوالو د اقتصاد لوړولو او د انگورو باغونـو د محصولاتـو د ارزښـت لوړولـو په پار په معياري او اسټنډرد ډول جوړ شوي دي. ددې ترڅنگ دغه مميز خوني د معياري او ښه کيفيت لرونکي مميزو د توليد لامل کيــږي او همــداراز د انگــورو د ضايعاتــو مخــه

عصري مميـز خونـې د بڼوالـو پـه اقتصـادي وده کې رغنـده رول لوبـوي، ځکـه کـوم مميـز چـې په دغـو مميزخونـو کـې توليديـږي لـه هغـو مميزو څخه چې په دوديزه بڼه توليدي څوچنده ښه

مميـز د افغانسـتان يـو مهـم صادراتـي توكـي ده او د ممينز خونو جوړول د معياري ممينزو په توليمد كمي لمه بزگرانو سره مرسته كموي.

کـه څـه هـم د تېـرو لسـيزو پـه کورنيـو جگـړو کيي د نـورو سـکټورونو تـر څنـگ پـه هېـواد کمې د بڼوالمۍ چمارې همم ټکنمي کمړي او گمڼ شمېر بڼونه له منځه تللي دي، خو دکرني، اوبولگولو او مالـدارۍ وزارت هلـي ځلـي کـوي، چی د نیوي بڼونو په جوړولو، د زړو بڼونو د بيارغوني، د نـوي او عصـري بڼونـو د دودولـو او بڼوالـو لپـاره د ننداريـزو بڼونـو جوړولـو او روزنيـزو پروگرامونـو پـه لاره اچولـو سـره پـه هېـواد کـې د بڼوالۍ سکټور په پښو ودروي او لـه دې اړخـه هېواد پر ځان بسياكري.

حاصلات پنبه حدود ۲۱ درصد افزایش یافته است

آمارهای گردآوری شده توسـط وزارت زراعــت از ۱۷ ولایت کشور، نشان میدهـد کـه در سـال روان، نسبت به سال گذشته حاصلات پنیه (پَخته) حــدود ۲۱ درصــد افزایــش یافتــه اســت.

سال گذشـته تولیـد پنبـهی افغانســتان ۵۷ هــزار و ۴۵۰ تـن بـود، در حالـی کـه این حاصلات در سال روان بــه ۷۳ هــزار و ۱۱۹ تن رسیده است. ساحهی کشتزارهای پنیه در سال روان، ۴۹ هــزار و ۳۱۷ هکتــار در ۱۷ ولایت بوده است. در حالی که کشتزارهای پنبـه در سـال ۱۳۹۷، ۳۹ هــزار و ۴۹۶ هکتــار بــود. ولایت بلخ با داشتن ۱۹

هــزار و ۵۰۰ هکتــار پنبــهزار در ســال روان توانســته اســت ۳۵ هــزار و ۱۰۰ تــن توليــد داشته و در صدر ولایتهای تولیدکنندهی پنبه باشد. پس از بلخ، هلمند با داشتن ۱۵ هـزار و ۹۱۰ هکتـار پنبـهزار و ۱۵ هـزار و ۹۱۰ تـن تولیـد دوم، کنـدز بـا داشـتن سـه هـزار و ۸۰۰ هکتـار کشـتزار و هفـت هـزار و ۴۰۰ تـن توليـد سـوم، ننگرهـار بـا داشـتن

سـه هــزار و ۴۰ هکتــار کشــتزار و چهــار هـزار و ۸۰۳ تـن تولیـد چهـارم و ولایـت بغلان با داشتن یک هزار و ۶۵۰ هکتار پنبهزار و سه هزار و ۳۰۰ تن تولید، پنجم

در افزایـش میـزان حاصـلات پنبـه در کشـور، افـزون بـر بارنده گیهـای بـه موقع و اب هـوای بهتـر، خدمـات مشـورتی و کمکهای تخنیکی و ترویجی وزارت

زراعت نيز ثمربخش بوده است. در سال روان، وزارت زراعـت، أبيـاری و مالداری ۲۰۶ مزرعهی نمایشی پنبه را در ولایتهای هرات، سرپل، کندز، بادغیس، فراه، بلخ، تخار، سمنگان، فارياب، جوزجان، بغلان، كاپيسا، قندهار و هلمند ایجاد کرده است که باعث رشد حاصل دهی، ترویج روشهای جدید کشت و افزایش حاصلات آن شده است.

په دې وروستيو

کې په دې ولايت

کې د بڼوالۍ

چارې هم پراخي

شوی دی. د

هلمند په ۲۱ زره او

۳۰ هکټاره ځمکه

کي د انار، انگور،

زردالو، شفتالو،

هلمنداوغوره کرنیزتولیداتیی وپېژنی

هلمنـد د افغانسـتان پـه سـوېل لوېديـځ کـي يـو لـه هغـو ولايتونـو څخـه دي، چـې د هېـواد لسمه برخه جوړوي.

هلمنه ۲۱۸۲۹ کیلومتره مربع مساحت لىري، ختيىځ تىه يىي كندهمار، شىمال تىه يىي اروزگان، دایکنلهي، غور، لوېديځ ته يې فـراه او نيمـروز ولايتونـه دي او سـوېل تـه يـې د ډيورنـــډ کرښــه پرتــه ده.

شمالي برخـوكـې يـې غرونـهكـړۍ شـوي او سوېل تـه يـې ريگسـتاني سـيمې دي، هـوا او اقليم يې په ژمي کې معتدل او په دويي کې گـرم دي، مرکـز يـې د لښـکرگاه ښــار دي او لــه پلازمېنې كابل څخه ۷۱۴ كيلومتره واټس

د يـوې سـروې لـه مخـي، هلمند دا مهـال ٩٥٥ زره او ۲۷۰ تنه وگري لري.

هلمنـد د اداري وېـش لـه مخـي، د مرکـز لښکرگاه پــه گــــډون ۱۶ اداري واحدونــه لــري ، چـــي باغـــران، نادعلــي، مارجــه، گرمســـېر، خانشین، دیشو، ناوه،گرشک، نهرسراج، سنگین، کجکی ،موسی کلا، ،نـوزاد او واشبر ولسوالۍ په کي شاملي دي.

سیند او بندونه:

د هلمنــد ســيند، چــې د هېــواد د مرکــزي سيمو له بابا غرونو سرچينه اخلي، ٠٠٠ کیلومتىرو پــه اوږد والــي ســره تــر ايرانــه بهيــږي او وروســته بيــا پــه هامــون کـــې غرقيــږي، د هلمنـد سيند پـه بېلابېلـو سيموكـي مرسـتيالان خوړونـه لـري، پـه ځانگـړې توگـه تـر كجكـي ولسوالۍ لانـدې سـيمو کـې دسـنگين، موسـي کلا، نـوزاد، لـوي مانـده، نـري مانـده، خوړونـه، ارغنداب سيند او داسي نور لوي او واړه خوړونـه يــې مرســتيالان دي.

د کجکيي د برېښنا بنــد ددې ولايــت يــو لــه مهمو پرژو څخه دی، دغه بند د درې توربینونـو پـه لرلـو سـره ۵۱ میگاواټـه برېښـنا توليدولي شي، چې اوس مهال يې دو ه فعال دي او ۲۳ ميگاواټه برېښنا توليـد لـري. چـې د هلمنـد ترڅنگ کندهـار ښـار تـه هـم برېښـنا

دگرشک د برېښنا بند يې بل مهم بند دي، چې دکانال پر سر جوړه شوې ده.

هلمند د هېواد په کچه لوي او کرنيز ولايت دى، تىر نىمايىي دېرە ځمكـه يىي هـواره ده، د هلمنـد سـيند يــې يــوه ډيــره برخــه خړوبــوي، دغـه راز پـه شـمالي هلمنـد کـې کاريزونـه او چینبی شته او تر خنگ یبی هوا هم معتدله او دکرنی لپاره مناسبه ده هلمند شپږ میلیونه او ۸۷۶ هکټاره کرنيزه ځمکه لري، چې له دې ډلې ۲۴۳ زره او ۷۲ هکټاره يې اوبيزې حُمكتي، ٥٥٠ هكټاره يې للمي خمكې، ۳ ۰ ۹ ۲ هکټاره يې بڼونه، درې ميليونه او ۴۳۶ زره او ۹۶۶ هکټاره يې بکر او شاړې ځمکې او پاتې نور يې ځنگلونه، څړځايونه

او ښاري سيمې دي. هلمنـد دکرنيـزو ځمکـو تر څنگ لويې دښتې هـم لـري، چـې ډېـري يىي ريڭىي دى، دسون لپارە وچمرغىي، ترخىي او نـورې ونـي لـري.

د هلمند غوره كرنيز توليدات: غنم، جوار، وربشبي، پنبه، نخود، لوبيا، ممپلي، رومي، بېنىدى او زعفران دي. ددې تر څنگ پـه دې ولايــتكــي انــار، انگــور، زردالــو، الوچــي، الوبخارا، هندوانهي، خټكىي، شفتالو،شىلير، بادام او نور مهوی هم په پراخه کچه توليديبري. د تېرو کلونو په پرتله سېرکال ددې ولايـت د غنمـو حاصــلات ۱۶ ســلنه، د هنډواڼې حاصلات ۲۱ سلنه، د خټکي حاصلات ۴ سلنه او د انگورو حاصلات ۱۴ سلنه زيات شوي دي.

د هلمنيد د کرنې ادارې د احصاييې ليه مخې ددې ولايت په ۱۶۳ زره او ۸۰ هکټاره ځمکـه کـې غنـم، جـوار او وربشــې کــرل کیبري، چې نبردې ۴۳۴ زره او ۹۶۹ مټریک ټنه حاصل ترې په لاس راځي.

ددې ترڅنگ پـه دې ولايـت کـې تيلـي او صنعتى نباتات هم په پراخه كچه كرل کیــږي د هلمنــد ولایــت پــه ۳۳ زره او ۷۸۳ جريبـه ځمکـه کـي کونځلـي، پنبـه، ريحـان، سويابين، پليي او زيره كرل كيري، چيي پــه تولینزه توگه ۱۱۱ زره او ۸۰۹ متریک تنه تولیـد لـري. دغـه راز ددې ولایـت پـه ۲۲ زره او ٠ ٥ ٥ هكټاره ځمكه كې تور او شنه مۍ هم

كـرلكيـږي، چــېكلنـۍ حاصــل يــې نهــه زره او · • ۷ مټريک ټنو ته رسيږي.

هندواڼه، خټکي، بادرنگ، روميان، بېنډۍ، کـدو، پيـاز،گلپـي، اوږه او داسـې نـور سـابه ددې ولايت نـور غـوره كرنيـز توكـي دي، چـې پــه منځنۍ کچه ددې ولايت په ۲۳ زره او ۴۰۷ هكتماره ځمكمه كممي يماد كرنيمز توكمي كمرل کيــږي، چـــې کلنــۍ حاصــل يــې ۴۴۴ زره او ۲۸۲ مټريک ټنو ته رسيږي.

ددې ترڅنـگ پــه دې وروســتيو کــې پــه دې ولايتکې د بڼوالۍ چارې هم پراخې شوي دي د هلمند په ۲۱ زره او ۳۰ هکټاره ځمکمه کې د انبار، انگور، زردالو، شفتالو، الوچى، پلم، الوبخارا، منه انځر اوگرينگچ بڼونـه جـوړ شـوي دي، چـې لـه دغـو بڼونـو د کال ۳۷۶ زره او ۸۷۰ مټريک ټنــه مېــوې توليديري او بازار ته وړاندې کيري.

د بزگـرۍ او بڼوالـۍ ترڅنـگ ددې ولايـت ډېـر شمېر اوسيدونکي د ماللدارۍ چارې پرمخ وړي او د مالــدارۍ لــه لارې د خپــل کورنــۍ لگښتونه پـوره کـوي.

لاسي صنايع:

په هلمند کې ډيري لاسي صنايع له وړيو، پوستكو او لوخو څخه جوړيږي لكه كوڅۍ، ليمڅــي، غالينــي، پټـوگان، خولــي، جامــي، غاړې، پردې، کمپلې، دسترخوانونه،غلبيل، چغل، میده بیز، د لمانځه جای نماز،

الوچي، پلم، الوبخارا، منه انځر او گرينگچ بڼونه جوړ شوی دی، چي له دغو بڼونو د کال ۳۷۶ زره او ۸۷۰ مټريک ټنه مېوې توليديږي او بازار ته وړاندې کيږي. پـړي، چپرکټونـه، لاسـي د سـکولونه، د اسـونو

او اوښانو لپـاره د ښـکلا او د بارولـو وسـايل، گلدانۍ او نور د ښکلا توکي، چي ډېر يي د ښځو او پـه ځانگـړې توگـه دکوچيانـو لـه خـوا جوړيږي، چې له ډېرو څخه يې په ورځي ژوند کې گټه پورته کېږي.

د هلمند د روخام فابریکه:

د هلمند د روخام فابريکه په ۱۳۴۱ لمريز کال کې د وري د مياشتې په ۲۸ وخمت پاچا على حضرت ظاهرشاه پمه لاس گټې اخيستې تـه وسـپارل شـوه، هغـه وخـت سلگونو تنو پکې دنده ترسره کوله، دغه فابریکه د حجاری تر څنگ د نجاری په برخمه كمي هم فعاليت كوي.

د روخام لـه ډېـرو څخـه بېلابېـل زينتـي او نـور شيان جوړيږي، دا مهال يې جوړ شوي توكي دهېواد په بېلابېلو ولايتونو کې پلورل کيېږي . د هلمنه دبست تصدي «د پنبي» فابريکه هم په ۱۳۴۲ کال کمې د وخت حکومت له خوا جوړه شوې وه، چې هغه وخت يې هركال له ۲۵ تر ۳۰ زره ټنه مالوچ او د هغي دانمه توليدولمه او پيرلم، چمې لمه دې څخه بيا غوړي، پوستک، صابون او نور مواد جوړيدل او غوړي به يي تر ډېره په هيواد کې دملي اردو نظامي ارگانونو ته وركول كېده.

افزایش ۱۲۵ درصدی حاصل بادام کندز

🗷 شفیقالله نوری

مسوولان ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت کندز از افزایش ۱۲.۵ درصدی حاصلات بادام این ولایت به دلیل افزایش ساحه کشت، ریـزش بارانهـا و ترویـج نژادهای جدید این میوه خبر میدهند. عبدالهادی قرلق رییس زراعت، آبیاری و مالداری ولایت کندز، افزایش حاصل بادام را در سال جاری نظر به سالهای قبل بیپیشینه میداند و می گوید: «در مجموع ساحه تحت کشت بادام امسال در ولایت کندز شش هزار و ۵۶۰ هکتار است که از آن در حـدود شـش هـزار و ۳۹۸.۴ تـن بـادام به دست آمده و این رقم ۱۲.۵ درصد رشد را نظر به پارسال نشان میدهد.»

أقاى قرلق فعاليتهاى صورت كرفته از سـوی ریاسـت زراعـت را در افزایـش حاصلات بادام اثرگذار دانسته و میافزاید، «توزیع نهال های تصدیق شده، رهنمایی اگروتخنیک توسط کارمندان ریاست زراعت، توزیع وسایل باغداری برای بادام پروران، از جملـه فعالیتهایـی اسـت کـه ریاسـت زراعت برای افزایش این محصول انجام

در همین حال باغداران کندز از افزایـش بیشتـر از ۱۲ درصـد حاصـل بادامباغهای شان ابراز خوشی می کنند. عبدالحميد باغدار ولسوالي چهاردره می گوید: «حاصل بادامباغ های من امسال نظر به سال قبل ۲۰ درصد افزایش یافته است و ما امسال نظر به سالهای

قبل کے خشک سالی بود، حاصل خوبی داشتیم.» او می گوید که ترویج نژادهای مختلف بادام از جمله ستاربایی که بهترین آن است و بازار فروش بیش تر دارد، در این ولایت نتیجه خوبی داشته و در افزایش

حاصل بادام موثر بوده است. در همين حال عبدالحميد مي گويد: «امراض و آفات در جریان گل و پس از گل دلیلی است که همه ساله ما با آن مواجه هستیم و حاصلات ما را کم میسازد، و امسال تنها از طریق پروژهی ملی باغداری و مالــداری وزارت زراعــت «NHLP» بــرای ما دوا داده شد که خوب است؛ اما کافی نیست و ما از وزارت زراعت میخواهیم که به خاطر از بین بردن آفات درختان با ما

همـکاری بی*ش تــر کنــد.*»

در ولایت کندز بیش تر از هفت نــژاد بادام ترویج یافته که عبارت از ستاربایی، قنبــرى، قهاربايــى، شــكوربايى، خيرالدينــى، امریکایی و سنگک، و از جمله مشهورترین آن ســتاربایی اســت، عمومــا درخــت بــادام در تمام ولسواليهاي ولايت كندز وجود دارد کـه بیشتریـن آن در ولسـوالیهای چهـاردره، قلعهیزال، امامصاحب، مرکز، علی آباد،

خان آباد و دشت ارچی موقعیت دارد. ایــن در حالــی اســت کــه پارســال براســاس آمــار ریاســت زراعــت، باغــداران کنــدز بــه دلیـــل خشکســـالی، از شــشهزار و ۵۰۰ هکتــار بــاغ بــادام، پنــج هــزار و ۶۸۷.۵ تــن بادام بــه دســت آورده بودنــد.

جلوگیــری از تقلــب، تهیه شرایط مطلوب

بانک زعفران مانند سایر جهت نگهداری زعفران به تشکیلات و نهادهایی که منظـور حفـظ كيفيـت، برای حفاظت از داراییهای فراهم شدن شرايط مالی و معنایی مهیم به کار تهیـه قرضـه بـرای دهقانـان بـا گرفتـه میشـود، اسـت، تـا از شـرايط سـهل سرمایههای مادی، منافع و تولیدات زعفران کاران حفاظت

بانكزعفران

انکشاف زعفران در وزارت زراعت

🗷 🏽 محمــد هاشــم اســلمی، مشــاور ارشــد

■ قسمت سیوسوم

و جلوگیــری از دزدی و

دهقانان می توانند زعفران

خودشان را در ابتدا به بانک

زعفران تحویل دهند تا پس

از نمونهبــرداری، کیفیــت و وزن و انـدازه آن، ارزیابـی شـود و

پـس از تاييـد اصالـت محصـول،

کل محصـول پیشــنهادی آنهـا در

ظـروف مخصـوص مهـر و مـوم

شده و به آنها سند معتبری که

مشخصات زعفران دریافتی از نظر

وزن و کیفیــت، در آن درج شــده و

به امضای دو طرف میرسد که

این سند در حکم چک بانکی و

سرتيفيكت گواهي كيفيت زعفران تولیدکننـده قابـل واگـذاری بـه غیـر

خواهـد بـود و هـر زمـان نيـز دهقان

قصد دریافت زعفرانش را داشته

باشد، معادل قیمت زعفران و بر

اساس نـرخ روز مبلـغ زعفـران بـه

پـس از تاييـد اصالـت محصـول،

کل محصول پیشنهادی آنها در

ظروف مخصوص مهر و موم شده و به آنها سند معتبری تحویل

می شـود کـه در زمـان معاملـه میتوانند از آن سند به عنوان

یک چک بانکی استفاده نمایند

و به خرید و فروش زعفران خود

وی مســترد میشــود.

روش کار بانک زعفران:

همان طور که معمول است اشیا و داراییهای با ارزش و گرانبها و کمیاب را در محلهای خاص نگهداری می کنند و به آن محل که این گونه موارد جمعآوری و نگهداری شود را بانک میگویند. ماننـد بانـک تخـم نباتـات، بانـک خـون، جرموپــلازم یــا بانــک ژن و... کـه تـا کنـون در کشـورهای مختلف تاسیس شدهاند و در حال حاضر این موضوع برای زعفران به عنوان گرانترین دوای جهان اهمیت یافته و در مناطـق جغرافیایـی مختلـف تاسـيس شـده اسـت.

هدف از تاسیس بانک زعفران:

بانک زعفران چیست ؟

هـدف از تأسـيس ايـن بانـک حفـظ و نگهــداری اصولــی و صحــی بــا كنتـرل عوامـل اثرگـذار محيطـي، فزیکـی، کیمیایـی و میکروبـی بـر كميت و كيفيت زعفران است. هـر منطقـه یکنواخـت شـده و از به باد رفتن دسترنج دهقانان می تــوان بــه تامیــن ضــروری میــزان مــورد نیــاز زعفــران بــه صورت عمده است که به کنترل قیمت نیـز کمـک خواهـد کـرد و از در فصل برداشت جلوگیری می شـود. برخـی از دهقانـان

جلوگیــری از دلالــی و به باد رفتن دسترنج دهقانان، معرفى برند زعفران افغانی که باید توسط متخصصان این بانک تهیه شود.

تعيين كيفيت زعفران دهقانان برای قیمتگذاری و نو، آب کمری و بالامرغاب بادغیس زیادتر

غلامربانی یکی از زعفران کاران قریه لنگر شـريف ولسـوالي قـادس ضمـن، خرسـندي از حاصـــلات زعفرانــش می گویـــد: «حاصــلات امسال زعفران خوب بود، ما برداشت خوب داشــتیم مــا از وزارت زراعــت میخواهیــم کــه در تروییج و انکشاف زعفران، ما را بیش تر

داشتن زمین حاصلخینز و هنوای مناسب زمینه خوب برای کشت زعفران وجود

ریاست زراعت بادغیس در نظر دارد تا با راهاندازی آموزشها در بخش کشت، تولید، پروسـس و بسـتهبندی بـه شـکل معیـاری و اســتندرد و أگاهیدهــی دهقانــان از اهمیــت اقتصادی زعفران، زمینه ی ایجاد قطعات نمایشی در ساحات مختلف ولایت، غرض بدیل کشت کوکنار ایجاد کند و زمینهی رشد و ترویج زعفران را مهیا سازد.

کشور، با داشتن محصولات پسته و خربزه و حـالا پـس از أن دو، زعفـران، مشـهور اسـت.

زعفران بادغيس ۳۶ درصد افزایش یافت

ریاست زراعت، آبیاری و مالداری ولایت بادغیے می گوید کے برنامہ های حمایتی وزارت زراعت و آب و هوای مناسب در ۱۳۹۸، باعث رشد تولید زعفران در این ولایت

با ابراز این مطلب، عبدالتواب تائب رییس زراعت، آبیاری و مالداری ولایت بادغیس، از افزایـش ۳۶ درصـدی زعفـران در سـال جاری خبر میدهد. آقای تائب میگوید: «در سال جاری ساحه کشت زعفران به ۱۰.۴۸۵ هکتــار زمیــن میرســد کــه میــزان حاصلات آن به ۵۷.۵۸ کیلو گرام رسیده است؛ در حالی که حاصلات سال قبل، ۳۶.۵ کیلو گرام بود.»

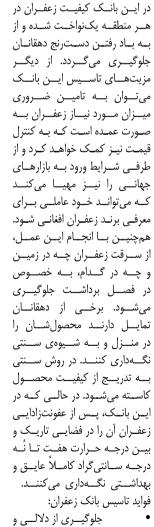
تائب می گوید: «همکاری ریاست زراعت در انتخاب پیاز مرغوب، توافق نبات زعفران به آب هوای منطقه، در نظر گرفتن تراکم پیاز زعفران در قسمت کشت زعفران، توزیع لـوازم کاشـت و برداشـت، توزیع کودهای کیمیایی ادارهی وزارت زراعت از دلایل افزایش حاصلات زعفران در سال جاری بوده است.»

زعفران در ولسوالیهای قادس، مقر، قلعه

کشــت میشــود.

این زعفران کار گفت: «در ولایت ما با

ولایت بادغیس از ولایتهای کوهستانی

بپردازنــد. در مــوارد دیگــر نمونــه مهر و موم شده نیز بر اساس درخواست دهقان یا فروشنده تحویل خودش می شود اما در صورت عرضه مجدد أن محصول بـرای فـروش توسـط بانـک، مجـدد ارزیابـی و نمونهبـرداری از آن صـورت خواهـد گرفـت تــا اصالت محصولش مشخص شود. تولیدکننده یا دهقان در صورتی که بخواهد در زمان مشخص با بانک تصفیه کند، نیز متناسب با سند و کیفیت زعفران او، با توجه به قیمت روز زعفرانش خریداری می شبود و یا بنا بر درخواست وی، زعفرانش، تحویلش می گردد. علاوتاً بانک زعفران با امضای تفاهمنامه و عقد قرارداد با یکی از بانکھای خصوصی یا دولتی شرایط سهل پرداخت قرضه را برای دهقانان و متشبثان صنعت زعفران فراهم خواهد ساخت که دهقانان بتوانند با در دست

نماینــد.

داشتن رسید بانک یا سرتیفیکت

بانک زعفران قرضه را دریافت

جفت گیری وتکثیر زنبور عسل زنبور عسل

🗷 داکتر عبدالنبی احمدی، متخصص حشرات مفیده ریاست زراعت کابل

در مــورد جفت گیــری زنبــور ملکــه، نظریهها و عقایــد، بــه تدریــج از زمانهای قدیم به این سو تغییر کــرده اســت و ایــن نظریههــا بــه قـــرار ذيــل مىباشــد.

۱- زنبور عسل اگر چه دارای جنس نر و ماده است و جفت گیری می کنند. ولی جفت گیری آنها فرق می کند، زنبور ملکه دارای هورمونی است که زنبورهای ماده دیگر را عقیم میسازد، و تنها خود ملکه با جفت گیری با زنبــور نــر و ذخیــره اســپرم در کیســه اســپرم خــود در یک کندوی چندینهـزاری زنبـور عسـل فعال باقی مانده و همیشه تولید تخم می کند. زنبورهای کارگر ماده، زمانی فعال میشوند کـه زنبـور ملکـه پیـر، ضعیـف و مریـض شـود و یا بمیرد، در این صورت هورمون مانع شونده از ملکـه ترشـح نمیشـود و یـا اگـر ملکـه بمیـرد هورمون عقامت کارگران از بین میرود. در این صـورت تخمدانهـای کارگـران فعـال میشـود تخم گـذاری را در سـلولهای کنـدو أغـاز می کننـد کے فرق اُن با تخمھای ملکے این است کے تخمهای ملکه در هر سلول یک عدد بوده، ولی کارگران به صورت ناشیانه ۲-۳-۴-۵ و حتا شـش تخـم را در سـلولها میگذارنـد و از طـرف دیگـر چـون قـد کارگـران کوتـاه بـوده تخـم را در کنار و یا پهلوی سلول می گذارند. ولی ملکه در حالات عاجل مشلا وقتی که همه سلولها از تخم، شهد و عسل پر شده باشد مجبوراً چند تخـم را در یک سلول می گذارد.

٣- نظريـه دوم ايـن بـود كـه زنبـور ملكـه بـا یکی از زنبورهای نر به طور ذیل جفتگیری می کند: زنبور ملکه بعد از ۴–۵ روز پس از تولد به ارتفاع ۲۰ فتی به فاصله هشت کیلومتری چهار اطراف کندو را شناسایی میکند و بعد از آن از خـود هورمـون فورمـون را ترشـح می کنــد کــه باعـث خوشبویـی آن میشـود و از طـرف دیگـر آواز مخصوص میخوانید کیه بیه اثیر خوشبویی و آواز خـوش خـود، زنبـور ملکـه زنبورهـای نـر را جلب می کند و از کندو خارج می شود و به طرف أسمان لايتناهي صعود مي كند. أن قدر بالا میرود که زنبورهای نر ضعیف یکی بعد از دیگری به زمین میافتند و تنها چند تا از زنبورهای قوی نر باقی میمانید که با یکی از آنها جفتگیری کرده و ضمنا زنبور نـر مـوادی را که ژله مانند است از خود ترشح می کند که باعـث میشـود تـا اسـپرم ضایـع نشـود و از واژن ملکه نریـزد. بعـد از ایـن مرحلـه، آلـهی تناسـلی زنبور نر با قسمتی از عضلات شکمی در واژن ملکـه بنـد مانـده و زنبـور نـر بـه زمیـن افتـاده میمیرد، و این جفت گیری در هوای عاری از گرد و غبار، آرام، بـدون سـر و صـدا و بـدون كـدام

۲- عقاید بعدی این بود که زنبور ملکه به تنهایی دارای نطفه نیر و میاده بیوده که در اثیر یک جا شدن آن ها تخم ایجاد می شود و در

کندو روی قابها در سلولها تخم گذاری مى نما يــد.

اکثـر وقتهـا ۶۳ درصـد بـرای بـار دوم و بـرای بار سوم شش درصد جفت گیری می کند تا کیسه اسپرم زنبور ملکه پر گردد و ملکه جوان و خوب تا زمانی که کیسه اسپرم آن پر نگردد از جفت گیری دست بر نمی دارد و بعد از دو الی سه روز، ملکه بارور شده، شروع به تخم گذاری می کند. البته این تخم گذاری زیاد در فصل بهار و اوایل تابستان صورت می گیرد و با کم شدن گل، گیاه و تغذیه، تولید تخم ملکه پایین میایـد و تــا زمانــی کــه کارگــران شــهد و گــرده را به مقدار زیاد وارد کندو بکنند، تخمریزی به حد اعلی وجود دارد به هر اندازهای که شهد و گـرده در طبیعـت کـم شـود، تخمریـزی ملکـه

هـم كـم مىشـود، و از طـرف ديگـر اگـر تعـداد

کارگران زیاد باشد، که شهد و گرده زیاد را وارد

کندو کنند، باز هم فعالیت ملکه و تخمریزی

می گیرد. اگر هوا نا مساعد شود. زنبور ملکه از

جفت گیری صرف نظر می کند و آن را در یک

هـوای مساعد انجـام میدهـد و بعـدا ملکـه در

حالی که آلهی تناسلی نر در واژنش قرار دارد،

به کنندو بنز میگیردد و زنبورهای کارگیر آلهی

تناسلی نـر را از واژن ملکـه پـاک میکننـد و ملکـه

بعد از ۲-۳ روز، شروع به تخم گذاری می کند.

۴- نظریه سوم این است، که زنبور ملکه بعد از

تولـد ۴–۵ روز پسـان تر و بعـد از شناسـایی اطـراف

كندو به فاصله هشت كيلومتر، خواندن أواز

مخصوص و ترشح مواد خوشبوكننده با هشت

زنبــور نــر و حتــا گفتــه میشــود تــا ۲۵– ۳۵ زنبــور

نر جفت گیری می کند، هدف ملکه این است

کـه کیسـه اسـپرم خـود را پـر کنـد و ۵/۵ میلـون

اسپرم یا نطفهی نر را در کیسه اسپرمش قرار

دهـد و بهتريـن ملکـه أن اسـت کـه کيسـه اسـپرم

آن مملو از اسپرم زنبورهای نر باشد که روزانه

۲۵۰۰۰ تخم بگذارد، در یک سال ۲۵۰۰۰۰

تخم و در طول عمر خود در حدود یک میلیون

تخـم بگـذارد.

کندهار کی د شترمرغ د روزنّي فارم جوړ شوی دی

د کندهار د کرنبی، اوبولگولـو او مالـدارۍ رياست وايسي، چمې پمه دې ولايت کمې د خصوصىي سىكټور پىه پانگونىي د شىترمرغو د روزني لومړني فارم جوړ شوي دي. د شتر مرغو د روزنې ياد فارم چې په کندهار ولايت کيي د يـو ملـي سـوداگر لـه خـوا جـوړ شوي په کټي سلگونه شترمرغان روزل کيږي او تر دې دمه يې شپږ زره شترمرغان خرڅ کړي دي. ددې فارم شترمرغان د کندهار تر څنگ کابـل او نـورو ولايتونـو کـې هـم د پلـور ښـه بـازار لري او خرځيـري.

په افغانستان کې د شترمرغ د روزني لومړني فارم په هرات ولايت کې جوړ شوي دي. د شتر مرغانو غوښه سره او کمه وازگه يا شهم لـري. د دوي غوښـه گرمـه وي او ډېـره اوسـپنه لري چيي لـه نـورو سـرو غوښـو سـره ډېرتوپيـر لري. د دې مرغانو غوښه د هغو کسانو لپاره چې د وينې غوړ او يا د وينې لوړ فشار لري، مناسبه گڼل کيـري

شتر مرغ داسي يو مرغه دي، چې اصل يې له افريقاً سره تړلي دي او کولاي شي چې په يوه ساعت كې ۴ ٧ كيلومتره په سرعت سره واټن ووهيي. په دې سره دغه مرغه د نړۍ له گړنـدي سفركوونكو مرغانـو پـه سـركـې ځـاي

لـري. د دې مرغانـو پـه غوښـه کـي د وازگـي د کميي يو دليل هم د دوي تيز سرعت او د وازدو سـوځيدلِ دي.

معمولا شترمرغان لمه ۴۳ څخمه نيوليي تسر ۱ ۴۵۰ کیلوگرامه پورې وزن لري. د دوی قد هـم لـه ۲.۱ تـر ۸.۲ متـره پـورې رسـيږي. د مالدارانـو لپــاره دغــه مرغــان د غوآگانــو او پسونو ښه بديـل گڼـل کيـږي او دا ځکـه چـې د دوي د ساتنې او روزني مصرف کيم وي او په هر راز چاپيريال او موسم کې ساتل کيداي شي. دغه مرغان كولاي شي چي تر منفي ٠٠ سړه هـوا او ان تـر ٠٠ درجې گرمـۍ پـورې

ژوندي پاتې شي. شترمرغان د نېړۍ په گڼ شمير هېوادونو کې روزل کیږي او د کلیوالو خلکو لپاره د عاید تر ټولو غوره سرچينه گڼل کيږي. د شتر مرغانو وزرونه هم دکار وړ دي او ځ توكى تىرې تولىدىيږي. د دوى لـه پوسىت څخه د چرم په توگه کار اخيستل کيـري. په عادي توگه شترمرغ کولای شي چې له ۴ کنه نیولې تر ۰ کلونو پورې ژوند وکړي

خـو لـه اقتصـادي اړخـه دوي تـر ۱۰ کلونـو

صاحب امتیاز: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری (-V99F--9-- akbar_rostami10@yahoo.com)

مدير مسوول: حبيب بهزاد ۸۰۰۴۷۹۸۱۴۴ - ha.behzad@gmail.com

سردبير: نورالعين توزیع: شبکه زنگ صبح – ۷۴۴۰۲۱۹۵۲ ویراستاران: جمعه کل اشرفی و ظفرشاه رویی

مدیر خبر: گیتی محسنی گزارشگران: شجاعالحق نوری، حشمتالله حبیبی، نعیم رضایی، شفیقالله نوری، عوض علی مهدوی و عبدالواسع خان زاده برگ آرایی: نذیراحمد دستگیرزاده

نشانی برقی: ويبسايت: فیس بوک: تويتر: شمارههای تماس:

Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock @MAIL_AF

پورې د استفادې وړ وي.

. ٧ 9 9 ۴ . . 9 . . · ٧۴٨·· ٩١٣٧

Public relation@mail.gov.af

www.mail.gov.af

آدرس: جمال مینه، کارته سخی، کابل، افغانستان

بهجز گزارشها و سخن دهقان، مسوولیت متباقی مقالهها به نویسنده گان آن بر می گردد.

No: 87 - Dehqan Weekly - Saturday Januari 4, 2020

Honey production increases to 60 percent in Badakhshan

Reported by: Hashmatullah Habibi

Honey production reached to 283 mitric tons, which shows 60 percent increase in the production. Currently, more than 590 large and small-scale farms of honeybee have been producing honey in Badakhshan province.

Moenuddin Aini, the Director of Agriculture, Irrigation and Livestock of Badakhshan province said, "Due to the appropriate climate situation, the existence of flowers and awareness of most apiculturist this year; the production of honey increased to 60 percent comparing to last year." He added that the honey production level reached to 283 mitric tons and it has been a great source of incomes for beekeepers whereas the honey production reached to 77154 kilograms last year.

Badakhshan pure honeys are rather produced in apicultures of Baharak, Kishm, Germ, Sho-

hada, Wordaj, Yawan, and Tagab districts; which are exported by wholesale in local and nearby provinces. Apiculturists sell honeys rating from 450Af to 1200Af, which shapes their economical bases and it sounds valuable to them. The rate of honey depends on season changes and its quality. Fazluddin, an apiculturist from Baharak district said, "I have worked for 27 years as beekeeper promoting the production of honey. The production increased through appropriate transfer of

bees in flowery areas, preservation and their protection from environmental damages. We request Ministry of Agriculture and the government to support us providing sale opportunities and markets of honey."

Asadullah, another beekeeper from Germ district who also gained more honey this year; said, "We gained much honey this year because there was cool climate condition and we learned different methods of apiculture." Meanwhile the cooperation of

Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock in informing about methods of apiculture and distribution of equipment to apiculturists; this province obtained a considerable increase in honey production. Badakhshan province is one of those provinces which has high level of apiculture and gain noticeable level of honey production.

